

SL

SL

SL

EVROPSKA KOMISIJA

Bruselj, 3.8.2010
COM(2010) 418 konč.

**POROČILO KOMISIJE SVETU
IN EVROPSKEMU PARLAMENTU**

izčrpno poročilo o delovanju Jamstvenega sklada

SEC(2010) 968

KAZALO

1.	Uvod – Sklad, ki od leta 1994 ščiti proračun Unije pred zahtevki zaradi neizpolnjevanja obveznosti	1
2.	Delovanje Sklada v obdobju 2007–2009	1
2.1.	Posli, ki jih pokriva Sklad	1
2.1.1.	Spremljanje tveganj.....	2
2.1.2.	Zunanja posojila EIB – obseg in glavne značilnosti tveganja, povezanega z jamstvi, danimi EIB	2
2.1.3.	Makrofinančna pomoč, ki jo pokriva Sklad.....	3
2.1.4.	Posli Euratom, ki jih pokriva Sklad	3
2.2.	Oblikovanje rezervacij Sklada – zadovoljive izkušnje z novim mehanizmom oblikovanja rezervacij	3
2.3.	Drugi parametri novega mehanizma oblikovanja rezervacij	4
3.	Upravljanje premoženja Sklada v neugodnem tržnem okolju – Razvoj in delovanje Sklada v obdobju 2007–2009.....	4
3.1.	Ozadje v času krize	4
3.2.	Razvoj portfelja Sklada	4
4.	Ocena ciljne vrednosti.....	5
4.1.	Analiza profila kreditnih tveganj	5
4.2.	Ciljna vrednost	6
5.	Ocena Sklada, ki jo izvede zunanji svetovalec	6
5.1.	Pomembne ugotovitve:.....	6
5.2.	Priporočila:	7
5.3.	Posebna kvantitativna ocena ciljne vrednosti	7
5.4.	Učinek finančne krize – povečan obseg posojil za makrofinančno pomoč	7
5.5.	Morebitni učinek pospešitve ritma izplačil EIB.....	7
5.6.	Priporočila za naslednji finančni okvir po letu 2013	8
5.7.	Pregled institucionalnih dogovorov o upravljanju premoženja Sklada, ki je bil predlagan v izčrpnem poročilu leta 2006	8
6.	Sklep.....	9

1. UVOD – SKLAD, KI OD LETA 1994 ŠČITI PRORAČUN UNIJE PRED ZAHTEVKI ZARADI NEIZPOLNJEVANJA OBVEZNOSTI

Jamstveni sklad za zunanje ukrepe („Sklad“) je bil ustanovljen leta 1994 z Uredbo Sveta (ES, Euratom) št. 2728/94 z dne 31. oktobra 1994¹, da ščiti proračun Unije v primeru zamude porabnikov posojil, ki jih odobri ali zanje da jamstvo Evropska unija. Uredba o Skladu je bila spremenjena trikrat² in se zdaj izvaja v okviru Uredbe Sveta (ES, Euratom) št. 480/2009 z dne 25. maja 2009³ (kodificirana različica).

Delovanje Sklada je bilo pregledano trikrat, in sicer v letih 1998, 2003 in 2006. Na podlagi zadnjega pregleda leta 2006 je bil uveden nov mehanizem oblikovanja rezervacij, ki je začel veljati leta 2007. V skladu z Medinstitucionalnim sporazumom⁴ med Svetom in Komisijo je bilo ugotovljeno, da mora biti v okviru naslednjega izčrpnega poročila o delovanju Jamstvenega sklada opravljena celovita analiza novega mehanizma oblikovanja rezervacij. V tem okviru je Komisija septembra 2009 naročila zunanji svetovalni družbi, naj izvede oceno Jamstvenega sklada, da se ocenijo delovanje novega mehanizma oblikovanja rezervacij in različni parametri Jamstvenega sklada, zlasti 9-odstotna ciljna stopnja pri oblikovanju rezervacij.

To poročilo dopolnjuje delovni dokument služb Komisije (DDS), ki vsebuje grafikone in razpredelnice.

Poročilo kaže, da Jamstveni sklad s sedanjo ureditvijo dobro deluje in da je nov mehanizem oblikovanja rezervacij izpolnil pričakovanja. To analizo podpirajo ugotovitve ocene Jamstvenega sklada, ki jo je izvedel zunanji svetovalec, ki zlasti potrjuje, da je 9-odstotna ciljna stopnja ustrezna glede na tveganje, ki ga pokriva Sklad.

Na podlagi poročila je bilo ugotovljeno, da ni treba spremeniti pravne podlage Sklada ali katerih koli njegovih parametrov.

2. DELOVANJE SKLADA V OBDOBJU 2007–2009

2.1. Posli, ki jih pokriva Sklad

Posojilni posli, ki jih pokriva Sklad, so povezani s tremi različnimi instrumenti, upravičenimi do jamstva iz proračuna Evropske unije: z jamstvi Evropske investicijske banke (EIB) za zunanja posojila in jamstva za posojila, z zunanjimi posojili Euratoma in s posojili za makrofinančno pomoč EU tretjim državam. Organizacijska shema Sklada v DDS opisuje delovanje Sklada in vse finančne tokove, povezane s tem.

¹ Uredba Sveta (ES, Euratom) št. 2728/94 (UL L 293, 12.11.1994, str. 1).

² Uredba Sveta (ES, Euratom) št. 1149/1999 (UL L 139, 2.6.1999, str. 1); Uredba Sveta (ES, Euratom) št. 2273/2004 (UL L 396, 31.12.2004, str. 28); Uredba Sveta (ES, Euratom) št. 89/2007 (UL L 22, 31.1.2007, str. 1).

³ UL L 2009 145, 10.6.2009, str. 10.

⁴ 2005/0025 (CNS) z dne 16. januarja 2007.

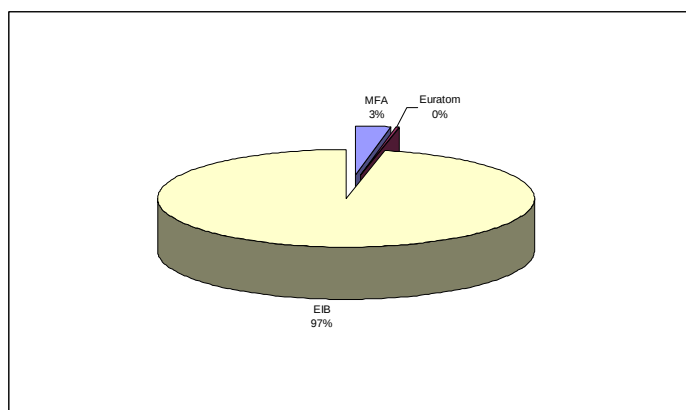
2.1.1. Spremljanje tveganj

Sklad pokriva tveganja v zvezi s posojili in jamstvi za posojila tretjim državam. Konec leta 2009 je Sklad pokrival 16,361 milijarde EUR posojil z jamstvi, od tega 16,239 milijarde EUR za neplačane in 122 milijonov za zamudne obresti. Od začetka izvajanja sedanjega mandata EIB za zunanja posojila⁵ leta 2007 se je pokriti neporavnani znesek v povprečju povečeval za 15 % na leto in dosegel 16 361 milijonov EUR. Povečevanje neporavnane zneska, ki ga pokriva Sklad, ne pomeni, da nosi Sklad večje tveganje na pokriti evro. Spremljanje tveganj, ki jih pokriva Sklad, kaže, da izpostavljenost tveganju pri novih posojilnih poslih ostaja nespremenljiva, če so nova posojila namenjena projektom z enakim profilom tveganja, kot ga ima sedanji portfelj posojil (glej grafikone v oddelku 5 DDS). To velja že od leta 2000. Zato je bilo v predhodnem izčrpnem poročilu leta 2006 ugotovljeno, da se mora ohraniti 9-odstotna ciljna stopnja.

2.1.2. Zunanja posojila EIB – obseg in glavne značilnosti tveganja, povezanega z jamstvi, danimi EIB

Približno 97 % celotnega neporavnane zneska, ki ga pokriva Sklad, zadeva jamstva, izdana za posojila, ki jih EIB odobri za projekte v tretjih državah. Na podlagi načrtovanega izvajanja sedanjega mandata bodo jamstva za EIB v prihodnje še vedno zajemala največji del tveganja, ki ga pokriva Sklad. Če prejemnik posojila z jamstvom ne izvrši plačila v roku, EIB zahteva od Komisije, naj v skladu z jamstveno pogodbo, sklenjeno med Komisijo in EIB, plača dolgovane zneske dolžnika, ki zamuja s plačilom. Če ima EIB poleg jamstva EU drugega javnega ali zasebnega garanta, mora ta jamstva aktivirati, preden zahteva plačilo iz jamstva EU.

Razpredelnica 1: Delež poslov EIB, ki jih je pokrival Sklad leta 2009 (kapital in zapadle obresti)

Jamstvo EU vključuje vsa kreditna tveganja pri posojilnih poslih z jamstvi v tretjih državah. Financiranje EIB, ki se sklene z državo ter s subjekti javnega ali zasebnega sektorja in za katerega jamči država, samodejno pokriva skupno jamstvo. Pri drugih vrstah poslov, zlasti z zasebnim sektorjem, je jamstvo omejeno na natančno opredeljena politična tveganja.

⁵ „Mandat“ se nanaša na obseg jamstev, ki se v okviru proračuna EU zagotavljajo EIB. Mandati se običajno podelijo za čas trajanja finančnega okvira (sedanje obdobje 2007–2013) in se porazdelijo po regijah in sektorjih dejavnosti.

2.1.3. Makrofinančna pomoč, ki jo pokriva Sklad

Pri tej vrsti poslov, ki jih pokriva Sklad, si Evropska unija sposoja na finančnih trgih in izkupiček posoja naprej (na podlagi kritnega posojila) državam nečlanicam (posojila za makrofinančno pomoč). Posamezna posojila za makrofinančno pomoč mora odobriti Svet. Odplačila posojil se časovno razporedijo tako, da ustrezajo odplačilom najetih posojil, ki jih mora plačati EU.

2.1.4. Posli Euratoma, ki jih pokriva Sklad

Instrument Euratoma za posojila se lahko uporabi za financiranje projektov v državah članicah (Sklep Sveta 77/270/Euratom) ali v nekaterih tretjih državah (Ukrajini, Rusiji ali Armeniji) (Sklep Sveta 94/179/Euratom). Svet je leta 1990 določil mejo za najemanje posojil na 4 milijarde EUR, pri čemer je bila sprejeta odločitev o najetju in izplačilu približno 3,4 milijarde EUR. Komisija je leta 2002 predlagala povišanje meje pri najemanju posojil s 4 milijard EUR na 6 milijard EUR, pri čemer Svet odločitve v zvezi s tem še ni sprejel.

Pri posojilih za makrofinančno pomoč si Euratom sposoja na finančnih trgih in izkupiček posoja naprej (na podlagi kritnega posojila) podjetjem na področju jedrske energije v nekaterih tretjih državah. Odplačila posojil se časovno razporedijo tako, da ustrezajo odplačilom najetih posojil, ki jih mora plačati Euratom.

Leta 2009 je bil delež poslov Euratoma neznaten (manjši od 1 %) v primerjavi s celotnim neporavnanim zneskom kapitala in obresti, ki ga pokriva Sklad (glej razpredelnico 1 zgoraj).

2.2. Oblikovanje rezervacij Sklada – zadovoljive izkušnje z novim mehanizmom oblikovanja rezervacij

Novi mehanizem oblikovanja rezervacij, ki je bil uveden leta 2007, je spremenil pravila za oblikovanje rezervacij Sklada, tako da je odpravil prejšnjo prakso, v skladu s katero so bile rezervacije Sklada oblikovane na podlagi načrtovanih posojil, sklenjenih ne glede na dejanska izplačila. Novi mehanizem oblikovanja rezervacij temelji na neto izplačilih. Spremenjeni mehanizem je uresničil svojo glavno nalogo, in sicer izboljšanje delovanja Sklada, tako da je zmanjšal število nakazil med proračunom Unije in Skladom na eno nakazilo na leto in povečal natančnost proračunskih tokov med Skladom in proračunom. Ker se rezervacije oblikujejo na podlagi zabeleženih neto izplačil posojil z jamstvom, je dejansko mogoče potrebna proračunska sredstva za oblikovanje rezervacij pravočasno vpeljati v redni proračunski postopek. Ta sprememba je odpravila strukturne čezmerne rezervacije, ki so se izvajale v okviru starega mehanizma oblikovanja rezervacij, ki je bil ustrezen med vzpostavljanjem Sklada.

Kot je razvidno iz razpredelnice 2 DDS, so bila v prvi polovici sedanjega obdobja finančnega okvira 2007–2011 razpoložljiva proračunska sredstva za oblikovanje rezervacij Sklada v višini 200 milijonov EUR na leto, ki jih je odobril proračunski organ, več kot zadostna za oblikovanje rezervacij Sklada. Vendar se ob upoštevanju stopnje izvajanja mandata EIB za zunanja posojila ocenjuje, da bo za oblikovanje rezervacij Sklada za leti 2012 in 2013 morda potrebnih približno 598 milijonov EUR. Znesek, vključen v okvirno finančno načrtovanje za leti 2012 in 2013, zajema 400 milijonov EUR. Ta znesek bodo dopolnjevale obresti od premoženja Sklada (glej oddelek 3.2). Ocenjuje se, da bodo skupna uporabljena in ocenjena sredstva za celotno obdobje 2007–2013 bistveno nižja od skupnega zneska 1,4 milijarde EUR, ki je bil prvotno predviden za finančni okvir 2007–2013. Pričakuje se, da bo ob koncu

obdobja 2007–2013 razmerje med vsemi nakazili iz proračuna v Sklad in vsemi dodeljenimi proračunskimi sredstvi približno 60-odstotno.

2.3. Drugi parametri novega mehanizma oblikovanja rezervacij

Da bi zaščitili proračun EU pred šoki, mehanizem oblikovanja rezervacij predvideva izravnalni mehanizem, ki je namenjen omejitvi letnega zneska nakazil v Sklad v primeru visoke stopnje neizpolnjevanja obveznosti. Poleg tega so bili uvedeni tako imenovani sprožitveni pragovi. Njihov namen je obveščanje proračunskega organa o velikih izgubah Sklada (80-odstotni sprožitveni prag, tj. ko vrednost Sklada pade pod 80 % ciljnega zneska) ali spodbuditev Komisije k predložitvi poročila o izrednih ukrepih, potrebnih za ponovno napolnitev Sklada (70-odstotni sprožitveni prag).

Delovanje izravnalnega mehanizma je mogoče razložiti, kot sledi: Če zaradi ene ali več zamud znesek, ki naj bi ga pokrival Sklad, presega 100 milijonov EUR v zadevnem letu (z učinkom na proračun na začetku leta $n+2$ po zamudi), se znesek, ki presega 100 milijonov EUR, v naslednjih letih vplača nazaj v Sklad v letnih obrokih v višini največ 100 milijonov EUR. Velikost letnega obroka je manjša od 100 milijonov EUR ali preostale dolgovane terjatve (člen 6 Uredbe št. 480/2009).

Izravnalni mehanizem ni bil aktiviran od uvedbe novega mehanizma oblikovanja rezervacij, ker v tem obdobju niso bila zahtevana plačila iz Sklada.

3. UPRAVLJANJE PREMOŽENJA SKLADA V NEUGODNEM TRŽNEM OKOLJU – RAZVOJ IN DELOVANJE SKLADA V OBDOBJU 2007–2009

3.1. Ozadje v času krize

V obdobju 2007–2009 je absolutni donos portfelja Sklada ves čas ostal pozitiven, portfelj pa zaradi finančne krize ni utrpel izgub kapitala. Niti zunanji niti notranji revizorji ali Evropsko računsko sodišče niso izrazili premislekov v zvezi s tem, da bi premoženje Sklada upravljala EIB pod nadzorom služb Komisije. EIB je pod nadzorom Komisije zelo uspešno upravljala premoženje Sklada v neugodnem finančnem okolju.

V celotnem obdobju 2007–2009 je absolutni donos Sklada povprečno zajemal +4,6928 % na leto. Vendar je Sklad glede na nedavno največjo krizo na svetovnih finančnih trgih zaostajal za primerljivim indeksom za povprečno –15,27 osnovnih točk na leto. 31. decembra 2009 so celotna sredstva v okviru portfelja Jamstvenega sklada po tržni vrednosti znašala 1 240,5 milijona EUR (vključno z gotovino) s spremenjenim trajanjem 3,01 leta.

3.2. Razvoj portfelja Sklada

V grafikonu 2 v DDS je prikazano, kako se je zmanjšal obseg Sklada leta 2007, ko je bil uveden nov mehanizem oblikovanja rezervacij, in povečeval od leta 2008 do leta 2009, ko je dosegel 1 240,5 milijona EUR. Obseg Sklada se je leta 2007 zmanjšal zaradi počasnega ritma izplačevanja posojil na začetku sedanjega zunanjskega mandata EIB, kar je povzročilo presežek nakazil med Skladom in proračunom v višini 125,75 milijona EUR. Premoženje Sklada se je od leta 2007 v povprečju povečevalo za +2,5 % na leto. Vrednost premoženja Sklada naj bi se še naprej poviševala in leta 2013 dosegla približno 2,2 milijarde EUR. To pričakovano povišanje vrednosti premoženja Sklada utemeljujeta morebitna pospešitev ritma izplačevanja

zunanjih posojil leta 2010 in rast poslov v okviru makrofinančne pomoči (glej oddelka 6 in 7 DDS).

Poleg oblikovanja rezervacij prek proračunske postavke so drugi glavni vir prihodkov Sklada obresti od njegovega premoženja. Obresti, ki jih Sklad zasluži od premoženja, so od leta 2007 začele padati zaradi splošnega zniževanja tržnih obrestnih mer in dosegle zgodovinsko nizke ravni. Obresti, ki jih je Sklad zaslužil v obdobju 2007–2009, so zajemale 146 milijonov EUR (glej razpredelnico 1 iz DDS, prilivi in odlivi od vzpostavitve Sklada). Konec leta 2009 je skupno premoženje Sklada znašalo 1 240,5 milijona EUR (tržna vrednost). 84,3 % tega zneska je bilo vložena v obveznice, 15,6 % v hranilne vloge, 0,1 % pa ga je bilo na tekočih računih.

4. OCENA CILJNE VREDNOSTI

Leta 2006 je bila spremenjena pravna podlaga Sklada zaradi uvedbe novega mehanizma oblikovanja rezervacij leta 2007⁶, zato se je Komisija strinjala, da v aktualno izčrpno poročilo vključi analizo delovanja novega mehanizma. Poleg tega je bilo dogovorjeno, da bo pregledana ustreznost glavnih parametrov Sklada, zlasti 9-odstotna ciljna vrednost (razmerje med obsegom Sklada in celotnim obsegom pokritega tveganja).

4.1. Analiza profila kreditnih tveganj

Profil kreditnih tveganj Sklada se od zadnjega izčrpnega poročila leta 2006 ni spremenil (glej odstavek 2.1.1 zgoraj in grafikone v oddelku 5 DDS; profil tveganj v zvezi s posojili, ki jih je pokrival Sklad leta 2006 in 2009). V istem obdobju ni bil vložen noben zahtevek za kritje zamud izplačil iz Sklada. Izsledki analize profila kreditnih tveganj v zvezi s posojili, ki jih pokriva Sklad, kažejo, da se ciljna vrednost ne sme spremeniti. Tveganje neplačila porabnika posojila obstaja, zato je treba ohraniti 9-odstotno ciljno vrednost. Ugotoviti je mogoče, da je imelo leta 2009 približno 14 % portfelja zajamčenih posojil bonitetno oceno pod ravno B (po bonitetni agenciji Moody's ali enakovredni oceni), kar pomeni, da glede na pretekle natečene zamudne obrestne mere za različne bonitetne ocene državnih tveganj v različnih časovnih obdobjih, ki jih objavijo velike bonitetne agencije, verjetnost zamude v enem letu ni zanemarljiva.

Sorazmerno stabilnost profila državnega tveganja je mogoče pripisati geografski porazdelitvi posojilnih poslov, ki jih pokriva Sklad, ki je bila v obdobju 2000–2009 sorazmerno stabilna. Porazdelitev mandata EIB je utemeljila to stabilnost, saj je porazdelitev posojilnih poslov med preteklim in sedanjim mandatom podobna. Približno 81 % posojilnih poslov je osredotočenih na sredozemske države ter potencialne države in države kandidatke (glej grafikon 3 v DDS: geografska porazdelitev posojilnih poslov, ki jih je pokrival Sklad leta 2009). Sklad pokriva kreditno tveganje zaradi zamud v 42 državah. 10 držav na najvišjih mestih zajema približno 81 % celotne izpostavljenosti. Največja izpostavljenost v eni državi zajema 27 % celotnega tveganja leta 2009.

Leta 1994 je bilo iz Sklada zahtevano plačilo kumulativnega zneska v višini približno 478 milijonov EUR s 100-odstotno obrestno mero za vračilo (glej razpredelnico 1 DDS). Zadnji zahtevki so bili vloženi leta 2003 in 2004 v zvezi z Republiko Argentino v skupnem

⁶ [glej opombo ²].

znesku približno 10 milijonov USD. Znesek je bil v celoti vrnjen leta 2004 in 2008 po kazenski obrestni meri.

4.2. Ciljna vrednost

Na podlagi preteklih opažanj in analize profila kreditnih tveganj sedanjih posojilnih poslov, ki jih pokriva Sklad, je glavni parameter Sklada (9-odstotna „ciljna“ vrednost) ustrezen, saj upošteva tveganje, ki ga pokriva Sklad, in morebitni razvoj tega kreditnega tveganja zaradi učinka finančne krize.

5. OCENA SKLADA, KI JO IZVEDE ZUNANJI SVETOVALEC

Oceno Sklada sta izvedli družbi GHK Consulting in Volterra Consulting med septembrom 2009 in februarjem 2010.

Namenjena je bila ocenitvi pomembnosti, učinkovitosti in uspešnosti Sklada, s posebnim poudarkom na ustreznosti sedanjih ravni glavnih parametrov Sklada, zlasti ciljne vrednosti.

Pri študiji se je za obravnavanje ocenjevalnih vprašanj uporabljala kombinacija več kvalitativnih in kvantitativnih tehnik, vključno s teoretično raziskavo in analizo, razgovori in kvantitativnimi modeli tveganja (simulacije Monte Carlo).

5.1. Pomembne ugotovitve:

- Sklad je učinkovit in uspešen mehanizem oblikovanja rezervacij za tveganja, povezana z zunanjimi posojili EU;
- stroški delovanja Sklada so skromni glede na proračunsko zaščito in stabilnost, ki ju zagotavlja;
- sedanje metode upravljanja Sklada so učinkovite in ustrezajo svojemu namenu;
- 9-odstotna ciljna vrednost pri oblikovanju rezervacij je na ustrezni ravni in zadovoljivo varuje pred izgubo. Tudi v primeru scenarija pospešitve⁷ (vrsta neizpolnjevanja obveznosti, ki še ni bila zabeležena pri posojilnih poslih EU) kvantitativna ocena kaže, da bi bilo mogoče obvladati le en primer izgube na dvajset let;
- mehanizem oblikovanja rezervacij ustrezno upošteva profil tveganja Sklada. Glede na „neverjetnost“, da bi Sklad presegel 80- ali 70-odstotni sprožitveni prag, sedanji mehanizem ustrezno predvideva s tem povezano tveganje neizvedenega plačila posojila.

V zvezi z ustreznostjo proračunskih sredstev, ki jih predvideva Sklad, je mogoče iz ocene zaključiti, da:

⁷ Običajno se iz Sklada izplačujejo le nadomestila za znesek neizvedenega plačila (obresti in/ali kapitala) do danega roka. To pomeni, da celotni obseg prihodnjih zapadlih plačil oškoduje Sklad le čez čas, ko ta plačila zapadejo. Teoretično bi lahko posojilodajalec po neizvedenem plačilu zahteval vsa prihodnja plačila, če pričakuje, da ti zneski ne bodo plačani. Za namene simulacije največjega pritiska na Sklad je kvantitativna analiza predvidela tudi scenarij, v katerem neizvedena plačila sprožijo pospešitev vseh prihodnjih zapadlih plačil.

- plačila v Sklad zaradi izgub pokriva izravnalni mehanizem v višini 100 milijonov EUR. Rezultati modelov kažejo, da sta izravnalni mehanizem in omejitev na 100 milijonov EUR ustrezna;
- plačila v Sklad, ki izhajajo iz dodatnih izplačil, bodo po pričakovanih presegla sedanja letna dodeljena proračunska sredstva v višini 200 milijonov EUR.

5.2. Priporočila:

- Sklad mora še naprej pokrivati zunanje posojilne posle EU;
- ohraniti je treba 9-odstotno ciljno vrednost Sklada, vendar jo je treba občasno pregledati;
- v naslednjem finančnem okviru morajo predvidena proračunska sredstva za Sklad bolje izražati pričakovani profil potreb glede oblikovanja rezervacij. Zato bi bilo razumno, da bi se povečala letna dodeljena proračunska sredstva na 250–300 milijonov EUR;
- izvesti je treba dodatno analizo, da se ugotovi, ali bi lahko Komisija dosegla enako kakovost upravljanja portfelja (v primerjavi z EIB) z nižjimi stroški (glede na provizije za upravljanje, ki jih prejema EIB).

5.3. Posebna kvantitativna ocena ciljne vrednosti

Zunanja ocena Sklada, ki se med drugim osredotoča na kvantitativno analizo profila tveganja Sklada in ustrezne ravni premoženja Sklada, je potrdila sklep služb Komisije, da 9-odstotna ciljna vrednost omogoča Skladu uresničevanje glavnega cilja, in sicer zagotavljanje likvidne rezerve, če posojilojemalci EU ne izpolnijo obveznosti, in stalne proračunske stabilnosti. Študija potrjuje, da je sedanja 9-odstotna ciljna vrednost ustrezna glede na sedanje tveganje v zvezi s posojili in zajamčenimi posojilnimi posli, ki jih pokriva Sklad. Analiza občutljivosti, ki so jo izvedli zunanji svetovalci, je pokazala, da je ohranitev 9-odstotne ciljne vrednosti razumen pristop glede na profil tveganja portfelja, ki že upošteva neizogibno stopnjo negotovosti v zvezi z verjetnostjo neizpolnjevanja obveznosti. Znižanje ciljne vrednosti s sedanjih 9 %, ki bi omogočilo zmanjšanje uporabe proračunskih sredstev, dodeljenih za financiranje oblikovanja rezervacij Sklada, ne bi bil razumen pristop. To velja zlasti ob upoštevanju profila tveganja obstoječega portfelja posojil, ki jih pokriva Sklad, in glede na slabšanje gospodarskih razmer v veliko državah zaradi finančne krize.

5.4. Učinek finančne krize – povečan obseg posojil za makrofinančno pomoč

Intenzivnost mednarodne finančne krize je spodbudila veliko držav v predpristopnem procesu in sosednje države, da na Komisijo formalno ali neformalno naslovijo zahteve za posojila v okviru makrofinančne pomoči. Za izvajanje morebitnih posojilnih poslov za makrofinančno pomoč za te države bo potrebnih približno 1,5 milijarde EUR v obdobju med letoma 2010 in 2011 (napovedi za obdobje po letu 2011 ni) in bo imelo največji učinek na oblikovanje rezervacij Sklada v višini dodatnega zneska 135 milijonov EUR leta 2012 ali pozneje glede na ritem izplačevanja posojil.

5.5. Morebitni učinek pospešitve ritma izplačil EIB

V obdobju 2007–2009 je bil ritem izplačil EIB za posojila, sklenjena v okviru sedanjega mandata, počasen. Zato so bila letna nakazila iz proračuna v Sklad bistveno nižja od razpoložljivih proračunskih sredstev. Morebitna pospešitev ritma izplačil EIB in povečanje

poslov makrofinančne pomoči v višini približno 1,5 milijarde EUR bi pomenila, da razpoložljiva proračunska sredstva za Sklad najverjetneje ne bodo zadostna brez povečanja proračunske postavke za oblikovanje rezervacij Sklada v obdobju 2012–2013. To bi povečalo pritisk na proračunsko postavko 01 04 01 14 za oblikovanje rezervacij Sklada do konca finančnega okvira leta 2013.

5.6. Priporočila za naslednji finančni okvir po letu 2013

Proračunska sredstva Sklada po letu 2014 je težko oceniti. Odvisna bodo predvsem od prihodnje reforme finančne strukture EU (na podlagi Camdessusovega poročila⁸), še zlasti pa od novega zunanjega mandata EIB v okviru novih finančnih okvirov. Pri oceni Sklada so bile simulacije izvedene na podlagi ponovitve mandata v skladu z naslednjim finančnim okvirom. Rezultati simulacij potrjujejo, da bi profil izplačil EIB ponovno močno vplival na potrebe glede oblikovanja rezervacij Sklada (glej oddelek 9 DDS). Glede na sedanje razmere ne bi bila priporočljiva pavšalna letna proračunska sredstva za oblikovanje rezervacij Sklada. Ta vidik bo treba upoštevati pri pripravi naslednjega finančnega okvira po letu 2013.

5.7. Pregled institucionalnih dogovorov o upravljanju premoženja Sklada, ki je bil predlagan v izčrpnem poročilu leta 2006

Leta 2003 je proračunski odbor Evropskega parlamenta zastavil vprašanje, ali bi morala portfelj Sklada upravljati Komisija ali EIB. Edini razlog za to spremembo bi bili morebitni nižji stroški, če bi premoženje neposredno upravljala Komisija. Nobenega pokazatelja ni, da bi bila kakovost upravljanja premoženja s strani EIB vprašljiva in bi upravičevala to spremembo. Potrebna konkretna dejstva, ki bi upravičevala to spremembo, lahko zagotovi le primerjalna analiza stroškov upravljanja EIB in Komisije. Trenutno ni nobenih zanesljivih in podrobnih podatkov o (oportunitetnih) stroških Komisije, ki bi jih imela, če bi neposredno upravljala premoženje Sklada, v primerjavi z EIB.

Komisija se bo odločila, ali bo treba izvesti tako analizo. V pričakovanju te odločitve ni bil sprejet še noben predlog o spremembi dogovora z EIB.

⁸ Camdessusovo poročilo je pripravila skupina „modrih oseb“ v okviru vmesnega pregleda zunanjega mandata EIB iz februarja 2010.

6. SKLEP

Nov mehanizem oblikovanja rezervacij je zagotovil obljubljeni izboljšanje proračunskega postopka z oblikovanjem rezervacij na podlagi zabeleženih neto izplačil. S tem se je izboljšal tudi proračunski postopek za oblikovanje rezervacij Sklada.

Temeljita kvantitativna analiza tveganja, ki ga pokriva Sklad, in 9-odstotne ciljne vrednosti Sklada, je pokazala, da so ta ciljna vrednost in drugi glavni parametri Sklada ustrezni. Zato Komisija ne vidi potrebe po spremembi ciljne vrednosti ali drugih parametrov Sklada. Kljub temu je treba te parametre občasno pregledati, da se ugotovi, ali še vedno ustrezno upoštevajo profil tveganja, ki ga pokriva Sklad. Tak pregled bo vključen v naslednje izčrpno poročilo o delovanju Sklada, ki bo pripravljeno leta 2013.

V skladu s sedanjim finančnim okvirom so skupna proračunska sredstva, predvidena za Sklad, ustrezna, vendar obstajajo izboljšave v zvezi s profilom potreb glede oblikovanja rezervacij Sklada. Te se morajo uporabljati pri načrtovanju finančnega okvira po letu 2013.